

بررسی فازهای اجتماع پدافند غیرعامل

در بحران های استان همدان با رویکرد انتظامی

نویسندگان:

دکتر غلامرضا چالوک

دکتر محمدتقی عصار

(اعضای هیات علمی دانشگاه علوم انتظامی امین)

دانشگاه علوم انتظامی امین

۱۳۹۴

دفتر تحقیقات کاربردی فرماندهی انتظامی استان همدان

دانشگاه علوم انتظامی امین

بررسی فازهای اجتماعی پدافند غیرعامل در بحران‌های استان همدان با رویکرد انتظامی

نویسندگان: دکتر غلامرضا چالوک - دکتر محمدتقی عصار

ناشر: دانشگاه علوم انتظامی امین

آماده سازی کتاب: فرهنگ‌شناسی

چاپ اول: ۱۳۹۴

شمارگان: ۱۰۰ نسخه

قیمت: ۱۴۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۶۳-۰۸۲-۶

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: عصار دانش‌ماد

نشانی دانشگاه: تهران - ابتدای بزرگراه شیب خرازی - خیابان شهید جدی اردبیلی - دانشگاه

علوم انتظامی امین - تلفن: ۴۸۹۳۱۲۹۳

سرشناسه: چالوک، غلامرضا

عنوان و نام پدیدآور: بررسی فازهای اجتماعی پدافند غیرعامل در استان همدان با رویکرد انتظامی

نویسندگان غلامرضا چالوک، محمدتقی عصار.

مشخصات نشر: تهران: دانشگاه علوم انتظامی امین، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری: ۱۹۱ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۶۳-۰۸۲-۶

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه: ص. [۱۸۹] - ۱۹۱.

موضوع: دفاع غیرنظامی -- ایران -- همدان (استان)

موضوع: دفاع غیرنظامی -- ایران -- جنبه‌های اجتماعی

موضوع: دفاع غیرنظامی -- جنبه‌های اجتماعی

موضوع: مدیریت بحران -- جنبه‌های جامعه‌شناختی

موضوع: دفاع غیرنظامی

موضوع: جنگ نرم

شناسه افزوده: عصار، محمدتقی، ۱۳۳۹ -

شناسه افزوده: دانشگاه علوم انتظامی امین

رده‌بندی کنگره: UA ۹۲۹ ۱۳۹۴ ج ۱۷ الف /

رده‌بندی دیویی: ۳۵۰۹۵۵۴۲/۳۶۳

شماره کتابشناسی ملی: ۳۹۴۱۳۱۲

سخن ناشر

کسب علم و دانش و تلاش برای بهره‌گیری از علوم جدید و بومی‌سازی آن برای رفع نیازهای علمی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی به منظور اعتلای اقتدار امت اسلامی از توصیه‌های مهم اسلام است. علوم پلیسی که همگام با پیشرفت بسیاری از علوم محض و تلفیق آنها با یکدیگر، روز به روز زور می‌شود و مرزهایی تازه از دانش می‌سازد، از جمله علمی است که درخت آن در کشورمان در حال رشد و تثبیت ریشه است.

تألیف آثار علمی بر پایهٔ پژوهش و به‌کارگیری اشاعه مفاهیم آنها از جمله رهیافت‌های کارآمد و اثربخش است که می‌توان در سایهٔ آن بسیاری از مطالب برای بهره‌گیری از تجربه‌های ارزشمند و دانش بومی نخبگان و کارشناسان علوم پلیسی در کشورمان ساخت. بدیهی است اندیشمندان، خبرگان و کارشناسان امور پلیسی داخلی می‌توانند با اتیان همگرا، تجربه‌های خود با علوم و تجربه‌های کارشناسان علوم پلیسی دیگر کشورها به اشتراک بگذارند. دانش پلیسی در کشور شوند. امید است با نشر آثار تألیفی از این دست، گامی هر چند کوچک در این مسیر بلند برداریم و نویسندگان، محققان، کارشناسان و استادان را برانگیزانیم تا تجربه‌ها، آراء علمی خود را متبلور کنند و اشاعه دهند.

انتشار آثاری که به علوم انتظامی امین

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

مقدمه ناشر..... ۱۹

پیشگفتار..... ۲۱

فصل اول: کلیات پدافند غیرعامل

تاریخچه..... ۲۴

پدافند غیرعامل در کشورهای مختلف..... ۲۶

سوئیس..... ۲۶

دانمارک..... ۲۸

آلمان..... ۲۸

کره شمالی..... ۲۹

شوروی سابق..... ۳۰

آمریکا..... ۳۰

کانادا..... ۳۰

یوگسلاوی..... ۳۱

پاکستان..... ۳۱

دفاع غیرعامل در ایران..... ۳۱

تعاریف و اصطلاح‌ها (براساس حروف الفبا)..... ۳۲

اختفا..... ۳۲

استحکام‌ها..... ۳۲

۳۳	استار (همرنگی).....
۳۳	آسیب پذیری.....
۳۳	اعلام خبر.....
۳۳	اقدام‌های درون سازمانی (سیستمی).....
۳۳	الگوی طرح حفاظتی.....
۳۴	آمادگی.....
۳۴	آمایش سرزمینی.....
۳۴	امنیت ملم.....
۳۴	استحکام‌های صحرائی و سازه‌های موقتی.....
۳۵	بازدارندگی.....
۳۵	بحران ناشی از جنگ.....
۳۵	پدافند.....
۳۵	پدافند پرتوی.....
۳۵	پدافند زیستی.....
۳۶	پدافند عامل.....
۳۶	پدافند عامل هوایی.....
۳۶	پدافند غیر عامل (مفاهیم و تعاریف):.....
۳۷	پدافند غیر عامل انتظامی.....
۳۷	پراکندگی.....
۳۷	پوشش.....
۳۷	پناهگاه.....
۳۷	تفرقه و جابه‌جایی.....
۳۸	تهدید.....
۳۸	تهدید زیستی.....
۳۸	تیررس.....
۳۸	جان‌پناه.....

۳۸	جنگ اقتصادی
۳۸	جنگ بی قاعده
۳۹	جنگ نرم
۳۹	جنگ نیابتی
۳۹	حفاظت فیزیکی
۳۹	خطر
۴۰	دفاع عمیق
۴۰	دفاع غیر نظامی
۴۰	دفاع هـ جانبه
۴۰	رایا پداف (پدافند سایبری)
۴۱	رایا تهدید (تهدید سایبری)
۴۱	رایاورد (جنگ سایبری)
۴۱	سیستم اعلام حریق
۴۱	سیستم موانع حفاظتی
۴۱	شرایط اضطراری
۴۲	طبقه بندی اماکن و تأسیسات
۴۳	عملیات تأثیر محور
۴۳	عملیات دود
۴۳	فریب
۴۴	قابلیت بقا
۴۴	مراکز ثقل
۴۴	مراکز حیاتی
۴۴	مراکز حساس
۴۴	مراکز مهم
۴۴	مصونیت
۴۵	مقاوم سازی

- ۴۵ مکان‌یابی
- ۴۵ منطقه آسیب‌پذیر
- ۴۵ منطقه غیرنظامی
- ۴۵ موانع
- ۴۶ موضع فریبنده
- ۴۶ نقطه آسیب‌پذیر
- ۴۶ نهادینه‌سازی
- ۴۶ هدف
- ۴۶ هدف نرم
- ۴۶ هدف سخت
- ۴۷ اهمیت پدافند غیرعامل
- ۴۷ اجتناب ناپذیر بودن بروز جنگ‌ها و لزوم آمادگی پدافندی
- ۴۸ کمبود سلاح‌های پدافند هوایی و ریشه‌یابی آن
- ۴۹ راهبرد تمرکز زدایی کره شمالی
- ۵۲ چشم‌انداز توسعه پدافند غیرعامل کشور
- ۵۴ اهداف کلان
- ۵۶ اهداف جزئی در پدافند غیرعامل
- ۵۷ سیاست‌ها
- ۵۷ راهبردها
- ۶۰ قابلیت‌ها
- ۶۱ اصول عملیاتی پدافند غیرعامل
- ۶۲ مأموریت پدافند غیرعامل
- ۶۴ حضور نیروهای آمریکایی در منطقه و پیرامون جمهوری اسلامی ایران
- ۶۵ نظریه‌های راهبردی و دکترین‌های نظامی
- ۶۸ نظریه تاریخی راهبرد انهدام مراکز ثقل
- ۷۰ هفت پرسش اساسی در راهبرد بقا

۷۰	حوزه‌های علمی و عملی مربوط به پدافند غیر عامل
----	---

فصل دوم: تهدیدشناسی و تهدیدهای نرم

۷۳	مقدمه
۷۴	تعاریف
۷۴	مفهوم‌شناسی تهدید
۷۶	انواع خطر
۷۶	ضرورت دشمن‌شناسی
۷۶	تهدیدها و تعالیم
۷۷	ارزش‌های حیاتی
۷۷	مؤلفه‌های تهدید
۷۸	دسته‌بندی تهدید از دید نظامی
۷۸	۱- تهدید سخت (تهدیدهای نظامی)
۸۰	تهدیدهای سخت و کردار آن
۸۱	دامنه نفوذ و تهاجم در تهدیدهای سخت
۸۱	دامنه نفوذ زمینی
۸۱	دامنه نفوذ هوایی
۸۲	دامنه نفوذ موشکی
۸۲	تهدیدهای مرزی
۸۳	الف- حلقه مرزی
۸۴	ب- خط سواحل جنوب
۸۴	ج- مرزهای مشترک با همسایگان
۸۴	۱- مرز مشترک با ترکیه
۸۵	۲- مرز مشترک با عراق
۸۶	۳- مرز مشترک با افغانستان
۸۶	۴- مرز مشترک با پاکستان

۸۷	۵- سایر مرزها.....
۸۷	انواع رویکردهای ارزیابی تهدیدها.....
۸۹	سطوح تهدید.....
۸۹	سطح راهبردی.....
۸۹	سطح عملیاتی.....
۹۰	سطح تاکتیکی.....
۹۰	اهداف تهدید.....
۹۰	اهداف نظامی و انتظامی.....
۹۱	منابع تهدید.....
۹۱	تهدیدهای خارجی.....
۹۱	تهدیدهای استکبار جهان.....
۹۲	تهدیدهای داخلی.....
۹۳	۲- تهدید نیمه سخت.....
۹۴	انواع تهدیدهای نیمه سخت.....
۹۴	تهدیدهای سیاسی.....
۹۴	تهدیدهای اقتصادی.....
۹۵	تهدیدهای زیست محیطی.....
۹۵	تهدیدهای زیستی (بیولوژیک).....
۹۷	۳- تهدید نرم.....
۹۸	ویژگی‌های تهدید نرم.....
۹۹	سطوح قدرت نرم.....
۱۰۰	الف) سطح راهبردی.....
۱۰۰	ب) سطح میانی.....
۱۰۰	ج) سطح تاکتیکی.....
۱۰۰	عناصر افزایش قدرت نرم.....
۱۰۱	تهدیدهای اجتماعی و فرهنگی.....

۱۰۳	۴- تهدید ویژه
۱۰۴	جنگ اطلاعات
۱۰۵	تروریسم
۱۰۶	انواع تروریسم
۱۰۶	تروریسم دولتی
۱۰۷	تروریسم سایر
۱۰۷	اکوتروریسم
۱۰۷	تروریسم هسته‌ای
۱۰۷	نارک‌تروریسم
۱۰۸	بیوتروریسم
۱۰۸	جنگ سایر
۱۰۸	اهداف جنگ سایبری
۱۰۹	حمله از راه دور
۱۰۹	دشواری در شناسایی و ردیابی
۱۰۹	تهدید سه جنبه امنیت
۱۰۹	تحریم‌ها
۱۰۹	دسته‌بندی تحریم‌ها
۱۱۰	تحریم تجاری
۱۱۰	تحریم مالی
۱۱۱	تحریم اطلاعاتی
۱۱۱	اطلاعات بازار
۱۱۱	اطلاعات انتقال منابع
۱۱۱	تحریم‌های اعمال شده
۱۱۲	گردآوری اطلاعات مربوط به دشمن

فصل سوم: مسایل اجتماعی استان همدان در یک نگاه

همدان	۱۱۳
آسیب‌های اجتماعی استان همدان	۱۱۵
۱- مواد مخدر و معضل اعتیاد	۱۱۵
۱-۱- مواد مخدر و اعتیاد در استان همدان	۱۱۸
۱-۱-۱- وضعیت موجود	۱۱۸
الف) تله جگاده‌ها	۱۱۸
ب) جمع معتادان در حاشیه شهر	۱۱۹
ج) تبدیل خانه‌های سکنی به مراکز تهیه و توزیع مواد مخدر	۱۱۹
د- گسترش تاراج به مصرف مواد مخدر صنعتی	۱۱۹
هـ- گرایش خانواده معتادان در دستگیرشدگان به فعالیت در قاچاق مواد مخدر	۱۲۰
۲- انحراف‌های جنسی	۱۲۰
۳- حجاب	۱۲۱
۳-۱- مفهوم حجاب	۱۲۱
۳-۲- مسئله حجاب و بد حجابی	۱۲۱
۴- عوامل غیرسازمانی و سازمان‌های غیر دولتی	۱۲۳
۵- مهاجرت	۱۲۳
۵-۱- پیامدهای مهاجرت در استان همدان	۱۲۵
۶- فقر	۱۲۶
۷- بیکاری	۱۲۷

فصل چهارم: نقش پدافند غیرعامل در خنثی کردن تهدیدهای اجتماعی

راهکارهای مبارزه با مواد مخدر از دیدگاه پدافند غیرعامل	۱۲۹
پدافند غیرعامل در مبارزه با مواد مخدر از دیدگاه قضایی و کشوری	۱۳۱
راهکارهای پدافند غیرعامل در استان همدان	۱۳۲
الف) در سطح استانی	۱۳۲

۱۳۲	ب) در سطح ف.ا.ا.همدان.....
۱۳۲	۱- اقدام‌های پدافند غیرعامل برای حفاظت از ناجا.....
۱۳۳	۲- اقدام‌های پدافند غیرعامل برای انجام مأموریت‌های محول شده به ناجا.....
۱۳۴	ج- راهکارها.....
۱۳۴	۱- تدوین برنامه.....
۱۳۴	۲- فرماندهی یا مدیریت واحد و یکپارچه.....
۱۳۴	۳- انطباق اقدام‌ها با مصالح استان همدان و سازمان‌های وابسته.....
۱۳۴	۴- اقدام‌های پیشگیرانه و تبلیغاتی در حوزه خانواده.....
۱۳۵	۵- آیین منابع انسانی متعهد، مجرب و کارآمد.....
۱۳۵	۶- تخصیصی کردن مبارزه در حوزه انتظامی.....
۱۳۶	انحراف‌های جنس و راه‌های مقابله با آن.....
۱۳۷	راهکار کنترل سبوت.....
۱۳۸	۱- برنامه‌ریزی برای ارائه کار مداوم.....
۱۳۸	۲- تنظیم خواب.....
۱۳۹	۳- دوری از محیط‌های آلوده.....
۱۳۹	۴- استفاده درست و مطلوب از اوقات فراغت.....
۱۴۰	۵- برخورداری از روابط سالم انسانی.....
۱۴۰	۶- پرورش تقوا و معنویت.....
۱۴۱	دستور العمل مهار شهوت و گناه.....
۱۴۴	حجاب و عفاف و راه‌های مقابله با بدحجابی با رویکرد قرآنی.....
۱۴۵	حجاب و امنیت.....
۱۴۷	راهکارهای ارتقای امنیت اجتماعی از نگاه قرآن.....
۱۴۷	• ارتقای امنیت اجتماعی در سورة نحل.....
۱۴۸	• ارتقای امنیت اجتماعی در سورة قريش.....
۱۵۰	• ارتقای امنیت اجتماعی در سورة نور.....
۱۵۰	• قرآن، حجاب و عفاف را از عوامل ایجاد امنیت برمی‌شمارد.....

- ارتقای امنیت اجتماعی در سوره انعام..... ۱۵۲
- شناخت معارف قرآن و اجرای حدود الهی، امنیت را به جامعه هدیه می‌دهد..... ۱۵۳
- دیدگاه‌های مردم..... ۱۵۵
- نگاه قرآن به امنیت اجتماعی و مؤلفه‌های آن..... ۱۵۶
- آسیب‌های اجتماعی و امنیت اجتماعی..... ۱۵۶
- راهکارهای ارتقای امنیت اجتماعی از نگاه کارشناسان..... ۱۵۷
- نقش امر به معروف و نهی از منکر (پیشگیری) در ایجاد امنیت..... ۱۵۸
- بررسی عملکرد نیروی انتظامی در اجرای طرح ارتقای امنیت اجتماعی..... ۱۵۹
- حجاب، حلاق یا قانون..... ۱۶۰
- برهنگی، بیماری یا سرخا..... ۱۶۱
- جمع بندی و نتیجه گیری..... ۱۶۳
- پیشنهادها..... ۱۶۵
- نقش عوامل غیرسازمانی و سازمانی غیردولتی..... ۱۶۷
- بیان مساله..... ۱۶۸
- ضرورت و اهمیت..... ۱۶۸
- عوامل غیرسازمانی..... ۱۶۹
- سازمان‌های غیردولتی..... ۱۶۹
- سازمان‌های غیردولتی در ایران..... ۱۷۱
- تنگناها و مشکل‌های مدیریت بحران در مواجهه با عوامل غیر سازمانی..... ۱۷۱
- نقش و فعالیت‌های دستگاه‌های دولتی در مقابله با بحران‌ها..... ۱۷۲
- تعریف بحران و مدیریت بحران..... ۱۷۳
- مدیریت بحران..... ۱۷۴
- افزایش منابع..... ۱۷۵
- کاهش نیازها..... ۱۷۵
- جابه‌جایی تکیه‌گاه..... ۱۷۵
- مدیریت سنتی بحران در ایران..... ۱۷۶

نقش عوامل غیر سازمانی در بحران‌های اجتماعی کشور	۱۷۶
ضرورت بررسی نگرش‌ها با توجه به نقش عوامل غیر سازمانی در بحران‌ها	۱۷۸
توجه به پتانسیل عوامل غیر سازمانی در اولویت‌های پدافندی (عامل و غیر عامل)	۱۷۹
نقش آموزش عمومی و اطلاع‌رسانی برای عوامل غیر سازمانی	۱۸۰
فرهنگ‌سازی و پرورش عوامل غیر سازمانی، مهم‌ترین اولویت	۱۸۱
اطلاعات مورد نیاز	۱۸۲
• تاثیر تجربه و آمادگی عوامل غیر سازمانی در برابر حوادث (واقعه ۱۱ سپتامبر)	۱۸۳
نتیجه‌گیری	۱۸۴
پیشنهادهای	۱۸۴

فصل پنجم، ارزش تهیه طرح‌های پدافند غیرعامل با رویکرد انتظامی

آشنایی با طرح‌ریزی در پدافند غیرعامل	۱۸۷
الف) اهداف طرح‌ریزی در پدافند غیرعامل	۱۸۷
ب) ابعاد اصلی در طرح‌ریزی پدافند غیرعامل	۱۸۷
ج) مبانی تدوین و اجرای طرح‌های پدافند غیرعامل	۱۸۸
د) نکات مهم پدافند غیرعامل در امنیت و ایمنی نیروهای خودی و تجهیزات	۱۸۸
هـ) نکات مهم پدافند غیرعامل در انجام مأموریت‌های خاص ناجا	۱۸۸
و) معیارهای اولویت‌بندی مراکز ثقل	۱۸۸
طرح‌ریزی رزمایش پدافند غیرعامل	۱۸۹
نکات مهم در طرح‌ریزی عملیات پدافند غیرعامل	۱۹۰
رئوس مطالب در طرح‌ریزی رزمایش استانی پدافند غیرعامل	۱۹۱
نکات مهم در تدوین کلیات رزمایش استانی پدافند غیرعامل	۱۹۱
مأموریت کمیته پدافند غیرعامل استان	۱۹۱
دستورهای اجرایی	۱۹۲
شرح وظایف و سازمان‌ها و نهادها در دستورهای اجرایی	۱۹۲
شرح مسئولیت اعضای در دستورهای اجرایی استان‌ها در رزمایش استانی	۱۹۲

۱۹۳	دستورهای هماهنگی
۱۹۳	پیوست‌ها
۱۹۳	چک‌لیست‌ها
۱۹۴	نمونه طرح ریزی رزمایش پدافند غیرعامل (فاقد طبقه‌بندی)
۱۹۴	الف) کلیات
۱۹۶	ب) راهنمای طرح ریزی
۱۹۶	شناخت استراتژی دشمن و الگوبندی نوع تهدیدهای احتمالی
۱۹۹	چارچوب تاریز، تهیه یک طرح
۲۰۲	نکات مورد تمرکز در تهیه طرح پدافند غیرعامل
۲۰۵	فهرست منابع

مقدمه ناشر

دفتر تحقیقات کاربردی فرماندهی انتظامی استان همدان، برحسب وظایف ذاتی خود، علاوه بر انجام امور پژوهشی محول شده از سوی سردار فرماندهی انتظامی استان همدان سازمان تحقیقات و مطالعات ناجا و...، مأموریت دارد برای تأمین نیازمندی های پژوهشی استان در زمینه های مختلف اقدام کند تا از این طریق، تمامی همکاران را برای افزایش دانش تخصصی خود یاری دهد. این امر، جزء الزام های اداری است که نقش و اهمیت پژوهش را در تهیه و جمع آوری و گردآوری دوچندان می کند.

در سال های اخیر، تلاش گسترده ای صورت گرفت تا ضمن تجدید نظر در نیازسنجی، امکان سنجی و ظرفیت سنجی های پژوهشی، کارشناسان اهل قلم در حوزه های مأموریتی شناسایی شوند و متون مورد نیاز را تألیف و تدوین کنند که این مهم تا حدودی عملی شده است.

امید است محققان، صاحب نظران و مسئولان ذی ربط، دیدگاه ها و پیشنهادهای خود را در جهت رفع نقایص و کاستی های احتمالی و کاهش نرسدن محتوای این اثر به مسئولان مربوط یا به دفتر تحقیقات کاربردی فرماندهی انتظامی استان همدان منعکس کنند تا در شمارگان مورد نظر چاپ شود.

دفتر تحقیقات کاربردی فرماندهی انتظامی استان همدان

پیشگفتار

حضور ناوگان‌های دریایی آمریکا بیش از سه دهه در خلیج فارس و دریای عمان، اشغال کشورهای افغانستان و عراق، ایجاد پایگاه‌های نظامی در دیگر کشورهای منطقه از جمله قطر، بحرین، کشورهای حوزه دریای خزر، پاکستان و...، حساسیت‌های مضاعفی را به منطقه تحمیل کرده و ایران را نیز در محاصره گرفته است. از سوی دیگر، برخی از کشورهای منطقه و حتی رژیم اشغالگر قدس نیز کانون‌های تهدید بالقوه برای این کشور به شمار می‌روند.

پایداری کشورمان در برابر این تهدیدها- که هر زمان ممکن است به یک جنگ تمام‌عیار تبدیل شود- صرفاً با یک جنگ‌افزار و نیروی نظامی مقدور نخواهد بود و دفاع همه‌جانبه در مقابل هرگونه تجاوز، تنها راه قابل است. بحث پدافند غیر عامل، به معنای مجموعه اقدام‌هایی است که بدون اتکا به تسلیحات نظامی، سبب به حداقل رساندن آسیب‌پذیری مجموعه‌های حیاتی، حساس و مهم کشور و حفظ سرمایه‌های اصلی نظام می‌شود و یکی از مؤثرترین روش‌ها برای حفظ و ارتقای امنیت، پایداری و افزایش آستانه مقاومت ملی در مقابل این تهدیدهاست. در این میان، با اذعان همه صاحب‌نظران، زیرساخت‌های مراکز نظامی و انتظامی، به لحاظ اهمیت و پتانسیل دفاعی کشور جایگاه ویژه‌ای دارند.

همزمان با پیشرفت در دستیابی به طرح‌ها و ادوات جنگی، قاعدتاً روش‌های دفاعی نیز باید متناسب با آن متحول شود. در جهان امروز، بسیاری از کشورهایی که در عرصه فناوری نظامی صاحب‌نامند، در کنار پیشبرد پژوهش‌ها و تولید پروژه‌های پیچیده محصول‌های نظامی، توجه کاملاً ویژه‌ای به دفاع غیر عامل دارند و همه‌ساله بودجه خاصی برای این منظور اختصاص می‌دهند. این امر برای کشورهایی که دچار چالش و تهدیدهای فرامرزی هستند، به‌ویژه کشورهایی که دسترسی به تکنولوژی ساخت جنگ‌افزارهای

مدرن را نیز ندارند، اهمیتی دوچندان می‌یابد؛ بنابراین، با توجه به طبقه‌بندی مطالب، رعایت مسائل امنیتی و حفاظتی در امر پدافند غیرعامل در اولویت است. در این زمینه، نظرهای اصلاحی و کارشناسانه، نگارنده را در پیشبرد این اهداف یاری خواهد داد.

این کتاب نیز درباره نقش و اهمیت پدافند غیرعامل در ابعاد کیفی و کمی آن، در مواجهه با خطرهای ناشی از مسائل اجتماعی و راه‌های کاهش یا جلوگیری از تلفات و خسارت‌ها، بحث‌هایی ارائه می‌کند.

در پایان، وظیفه خود می‌دانم از سردار محترم فرماندهی انتظامی استان همدان، زحمات و همداری صمیمانه رئیس محترم و کارکنان دفتر تحقیقات کاربردی استان همدان و سایر ریزانی که هریک به‌نوعی در تهیه این کتاب، همکاری و مساعدت داشته‌اند، خاضعانه تقدیر و تشکر کنم.

از آنجا که کمتر نوشته‌ای در حاکمیت از اشکال است، از تمامی فرماندهان، مدیران، استادان، کارکنان و خوانندگان محترم، خواهش می‌کنم پس از مطالعه هر فصل، در صورت مواجه شدن با هرگونه اشکال و ابهام، با کارکنان دفتر تحقیقات کاربردی فرماندهی انتظامی استان همدان مکاتبه کنند و با طرح مسائل بیشتر و ارزش‌های مکرر، برای افزایش کمی و کیفی مطالب و غنی‌تر ساختن محتوای این اثر، نویسند را یاری کنند.

غلامرضا - نویسنده - محمد تقی حصار